

**XXIV Миколаївська обласна міжспілкова
конференція профспілок**

П О С Т А Н О В А

23.02.2021

м.Миколаїв

№ К-XXIV-7

**Про звіт Миколаївської обласної ради профспілок
про роботу за період з березня 2016 року
по лютий 2021 року**

Заслухавши звітну доповідь голови Миколаївської обласної ради профспілок Толмачова Ю.П. про роботу за період з березня 2016 року по лютий 2021 року, делегати XXIV Миколаївської обласної міжспілкової конференції профспілок відзначають наступне.

Звітний період був позначений складними та напруженими соціально-економічними умовами, покращенню яких не сприяло перезавантаження усіх гілок державної влади на найвищому рівні та практика прийняття більшості законодавчих рішень у турборежимі.

На 2016-2020 роки припадають активні стадії медичної, судової, освітньої, територіально-адміністративної реформ, реформи системи держуправління та ін. У 2020 році чиняться наполегливі спроби прийняття низки законопроектів, спрямованих на звуження трудових та профспілкових прав і гарантій. Триває структурна деградація економіки України.

Кризу в економіці та падіння рівня доходів населення поглиблює пандемія коронавірусної хвороби COVID-19 та карантинні обмеження для стримання її розповсюдження.

У цих умовах робота профорганізацій області визначалась рішеннями VII З'їзду Федерації профспілок України, її виборних органів, рішеннями попередньої XXIII обласної міжспілкової конференції, затвердженими на I засіданні Ради у 2016 році Стратегічними напрямами роботи Миколаївської обласної ради профспілок та поточними рішеннями колегіальних органів облпрофради.

На 1 січня 2021 року до складу профоб'єднання входило **91 тисяча** членів профспілок та **1545** первинних профорганізацій. За звітний період як у зв'язку з об'єктивними причинами (створення об'єднаних територіальних громад; ліквідація, реорганізація та оптимізація структури підприємств, установ та організацій), так і через недостатньо активну роботу профспілок на рівні підприємств, установ, організацій втрачено **584** первинні профорганізації, **68 тис.** членів профспілок.

З метою втримання профспілкового членства облпрофрада та обласні галузеві профорганізації: активізували організаційну роботу зі збереження діючих та створення нових організацій профспілок в реорганізованих установах та утворених в області територіальних громадах; надавали рекомендації та проводили тренінги з профактивом щодо підвищення мотивації профспілкового членства, в т.ч. через колективні договори; проводили роботу із залучення до профспілкових лав молоді, дії Молодіжних рад та комісій по роботі з молоддю облпрофради та обласних профоб'єднань галузей.

Найбільш актуальні проблеми профспілкового життя обговорювались на засіданнях Ради та Президії облпрофради. Всього за 2016-2020 роки проведено **5** засідань Ради та **29** засідань Президії, на яких розглянуто майже **120** питань.

У звітному періоді робота профспілок усіх рівнів була спрямована на забезпечення прав працівників на зайнятість, гідну своєчасно виплачувану заробітну плату, безпечні умови праці, соціальний захист.

Станом на 2020 рік робоча сила працездатного віку в області склала **519,8 тис. осіб**, скоротившись з 2016 року більше ніж на **16 тис. осіб**. Кількість зайнятого населення працездатного віку становила **463,9 тис. осіб** (скоротившись майже на **19 тис. осіб**), а штатних працівників – **181,6 тис. осіб** (скоротившись також майже на **19 тис. осіб**). Кількість безробітного населення працездатного віку збільшилась на **2,7 тис. осіб** і склала **55,9 тис. осіб**. Таким чином, спостерігається масштабна та стійка втрата Миколаївщиною та Україною в цілому трудового потенціалу, обумовлена, в т.ч., трудовою міграцією, масовими скороченнями працівників, поширенням тіньової та нестандартної зайнятості.

На постійному контролі профспілок перебували основні питання зайнятості, режимів роботи, використання робочого часу та часу відпочинку на підприємствах, в установах, організаціях у сфері впливу профспілок (зокрема, додержання роботодавцем законодавства при переведенні працівників на неповний режим роботи, на дистанційну роботу, при запровадженні простою, наданні відпусток без збереження заробітної плати).

Середня номінальна заробітна плата працівників Миколаївщини за грудень 2020 року склала **14 605 грн**, що у **3,2 рази** більше ніж на початок звітного періоду.

При цьому, за останніми наявними даними (за вересень 2020 року) **57,1%** працівників мали заробітну плату до **10 тис. грн.**, **28,9%** - до **6 тис. грн.**

Значна частина працівників із низькою заробітною платою – це працівники бюджетної сфери, що пов'язано із несправедливим розміром заробітної плати за Єдиною тарифною сіткою та значним недофінансуванням більшості галузей.

Залишається невирішеною на рівні області проблема заборгованості із заробітної плати, яка станом на 1 січня 2021 року склала **55 млн грн.** Водночас у звітному періоді, в т.ч. завдяки наполегливій позиції первинних профорганізацій підприємств та обласної організації профспілки працівників суднобудування, було погашено заборгованість перед працівниками ДП «Миколаївський суднобудівний завод» та ПАТ «Миколаївський суднобудівний завод «Океан».

Протягом 2016-2020 років мало місце послаблення громадського контролю профспілок за створенням здорових і безпечних умов праці та недостатнє використання можливостей колективних договорів для належного соціального захисту працівників, зайнятих у шкідливих і важких умовах праці. Наслідком в т.ч. профспілкового недопрацювання є, зокрема, значна кількість нещасних випадків. Лише у 2020 році в Миколаївській області потерпіло на виробництві **74 особи**. Серед них **8** випадків – зі смертельними наслідками. Три чверті нещасних випадків на виробництві сталися з організаційних причин.

Незважаючи на відсутність у 2016-2020 роках часткового фінансування за рахунок коштів соціального страхування санаторно-курортного лікування, оздоровлення дітей, за організаційною та фінансовою участю профспілок в області у цей період оздоровлена **26 751** дитина шкільного віку. На проведення дитячої оздоровчої кампанії за ці роки безпосередньо з бюджетів профспілок залучено **10,3 млн. грн.**

З метою захисту соціально-економічних прав спілчан, а також в рамках протидії наступу на профспілкові права у звітний період облпрофрада та обласні профорганізації галузей освіти і науки, державних установ, соціальної сфери, охорони здоров'я, ЖКГ, енергетики, культури та ін. спрямували десятки звернень до органів влади всіх рівнів.

Реалізацію своїх статутних завдань профспілки області намагалися здійснювати в рамках соціального діалогу. У 2017 році було укладено територіальну угоду з соціально-економічних питань на 2017-2020 роки. У грудні 2020 року профспілковою стороною розпочато колективні переговори з укладання територіальної угоди на новий період, підготовлено її проект.

Тривало співробітництво облпрофради з державними органами та іншими соціальними партнерами по окремих напрямках роботи, закріплене 13 двосторонніми угодами про співпрацю.

У цілому, система соціального діалогу в області побудована відповідно до чинного законодавства, однак її робота у звітний період була нестабільною, а ефективність – невисокою.

Наслідком цього стало зміщення акценту профспілкових дій на потужну інформаційну роботу, масштабне використання електронних та традиційних ЗМІ, публікації на власних сайтах та в соцмережах. За останні 5 років на сайті облпрофради було опубліковано більше ніж **1,5 тисячі** інформаційних матеріалів, у тому числі з соціально-економічних питань та оплати праці – понад **300**, з правових питань – понад **120** статей та консультацій. За цей час сайт облпрофради відвідало близько **70 тис. осіб**. Крім того, у звітний період для привернення уваги суспільства та державної влади до гострих проблемних питань представники профспілок області активно виступали на місцевому радіо та телебаченні, а також долучались до створення та колективного підписання електронних петицій.

У звітний період представники профспілок області брали участь у **4** Всеукраїнських акціях протесту, організованих Федерацією профспілок України у м.Києві. У 2020 році протестні дії (у підтримку і в рамках Всеукраїнських акцій протесту) влаштувалися і на рівні регіону.

Підґрунтям ефективності профспілкової роботи на первинному рівні є колективно-договірна робота. За даними профспілкової статистики, на 1 квітня 2020 року на підприємствах, в установах, організаціях області, що перебувають у сфері впливу профспілок, укладено **1670** колективних договорів, що складає понад **97%** суб'єктів колдоговірних відносин.

Відповідно до планів роботи облпрофради, а також за зверненнями спілчан з метою громадського контролю за додержанням роботодавцем законодавства про працю фахівцями облпрофради здійснено **70** перевірок підприємств. В результаті громадського контролю профспілок виявлено понад **1 тис.** порушень трудового законодавства щодо **3700** працівників. Переважна частина виявлених порушень стосувалась питань оплати праці.

Фахівцями облпрофради за 2016-2020 роки надано майже **5 тис.** консультацій з різноманітних питань членам профспілок, головам первинних та галузевих профспілкових організацій.

Протягом звітного періоду відділом з правової роботи облпрофради за зверненнями спілчан та голів профкомів було підготовлено **123** позови та інші процесуальні документи, а також забезпечено представлення у суді інтересів **33** осіб. Для цього взято участь у **79** судових засіданнях за раніше складеними позовними заявами. Суми, присуджені до стягнення на користь членів профспілок по цих справах, складають **162 900 грн.** На початок 2021 року на розгляді у судах перебувають **2** справи.

Робота облпрофради з профактивом включала всебічний методичний супровід, навчання, надання консультацій та рекомендацій з різних аспектів профспілкової діяльності.

Всього за 5 років проведено **49** навчальних семінарів та тренінгів з різних актуальних тем профспілкової тематики.

На допомогу профактиву підготовлено **33** методичні матеріали, високий рівень яких підтвердили результати проведеного у 2019 році Федерацією профспілок України огляду-конкурсу на кращу організацію профспілкового навчання.

Такий напрям профспілкової роботи, як організація спортивних та культурно-масових заходів, у звітний період помітно скоротився. Водночас обласні організації профспілок працівників охорони здоров'я, ЖКГ, торгівлі, соціальної сфери, освіти, державних установ, ПАТ «Укртелеком», ПАТ «Укрпошта» продовжують систематично проводити у своїх галузях спартакіади, турніри, змагання, організовують для своїх спілчан різноманітні свята, конкурси, екскурсії тощо.

Делегати конференції вважають за необхідне і надалі вдосконалювати форми і методи захисту соціально-економічних прав трудящих, всебічно використовувати надані законодавством права та повноваження, продовжувати дієву співпрацю із соціальними партнерами в питаннях захисту інтересів трудящих.

XXIV Миколаївська обласна міжспілкова конференція профспілок

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Визнати роботу обласної ради профспілок у звітному періоді **задовільною.**

2. Вважати пріоритетними завданнями облпрофради на наступний період координацію дій профспілок області щодо посилення захисту прав членів профспілок на гідну працю, соціальний захист та соціальне забезпечення; пошуків організації та інформаційної роботи з метою втримання і збільшення усвідомленого профспілкового членства.

Для виконання цих завдань здійснювати такі заходи (повною мірою – після зняття карантинних обмежень):

2.1. Поновити соціальний діалог в області, у т.ч. через: відновлення систематичної роботи Миколаївської обласної тристоронньої соціально-економічної ради; налагодження соціального діалогу на рівні об'єднаних територіальних громад; активізацію участі профспілок у підготовці і розгляді місцевих бюджетів.

2.2. Відновити роботу з народними депутатами України від Миколаївщини для забезпечення підтримки зі значущих для профспілок і спілчан питань.

2.3. Повною мірою використовувати всі форми взаємодії, закріплені двосторонніми угодами про співпрацю облпрофради з державними органами та іншими соціальними партнерами по окремих напрямках роботи; забезпечити своєчасну актуалізацію цих угод.

2.4. Забезпечувати підтримку організованих Федерацією профспілок України заходів, у т.ч. протестних та солідарних акцій профспілок, в рамках недопущення лібералізації трудового законодавства, звуження трудових прав і гарантій, порушення або обмеження прав профспілок.

2.5. Посилити роботу зі збереження членських організацій та створення нових первинних профспілкових організацій, в першу чергу в умовах реорганізації підприємств, установ, закладів та в об'єднаних територіальних громадах.

2.6. З метою формування усвідомленого профспілкового членства систематично проводити інформаційну роботу серед працівників, а також серед студентської та учнівської молоді.

2.7. Повною мірою використовувати можливості колективно-договірного регулювання для встановлення преференцій членам профспілок.

2.8. Домагатись виконання роботодавцями норм Генеральної, галузевих та територіальної угод в якості мінімальних гарантій щодо оплати праці, забезпечення зайнятості, безпечних умов праці.

2.9. Відновити системний громадський контроль профспілок за додержанням роботодавцями трудового законодавства з питань зайнятості, оплати та охорони праці. Оновити методичні матеріали для профспілкового активу щодо порядку здійснення громадського контролю.

2.10. Продовжити практику відвідування підприємств з метою надання консультаційної та методично-практичної правової допомоги.

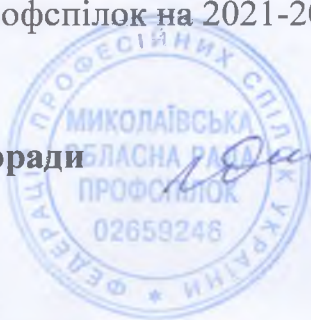
2.11. Забезпечувати постійний інформаційний супровід діяльності профспілок області. Розширювати інформаційний простір для профспілкової інформації через засоби масової інформації, соціальні мережі та інші інформаційні продукти.

2.12. З використанням різних форм навчання (включаючи відеоконференції) забезпечувати надання методичної та практичної допомоги членським організаціям, профактиву з різноманітних питань профспілкової роботи, законодавства про профспілки та про працю.

2.13. Збільшувати охоплення спілчан консультаційною та правозахисною роботою профспілок. З цією метою: продовжити роботу телефонної «гарячої лінії», Днів відкритих дверей, прийому членів профспілок по наданню консультацій з питань трудового законодавства; відновити практику проведення безпосередньо на підприємствах прийомів членів профспілок для надання роз'яснень та консультацій з питань трудового законодавства.

3. Обласній раді профспілок на основі рішень VIII З'їзду ФПУ та XXIV Миколаївської обласної міжспілкової конференції профспілок розробити та затвердити на I засіданні Ради пріоритетні напрями роботи Миколаївської обласної ради профспілок на 2021-2025 роки.

Голова облпрофради

Ю.П.Толмачов